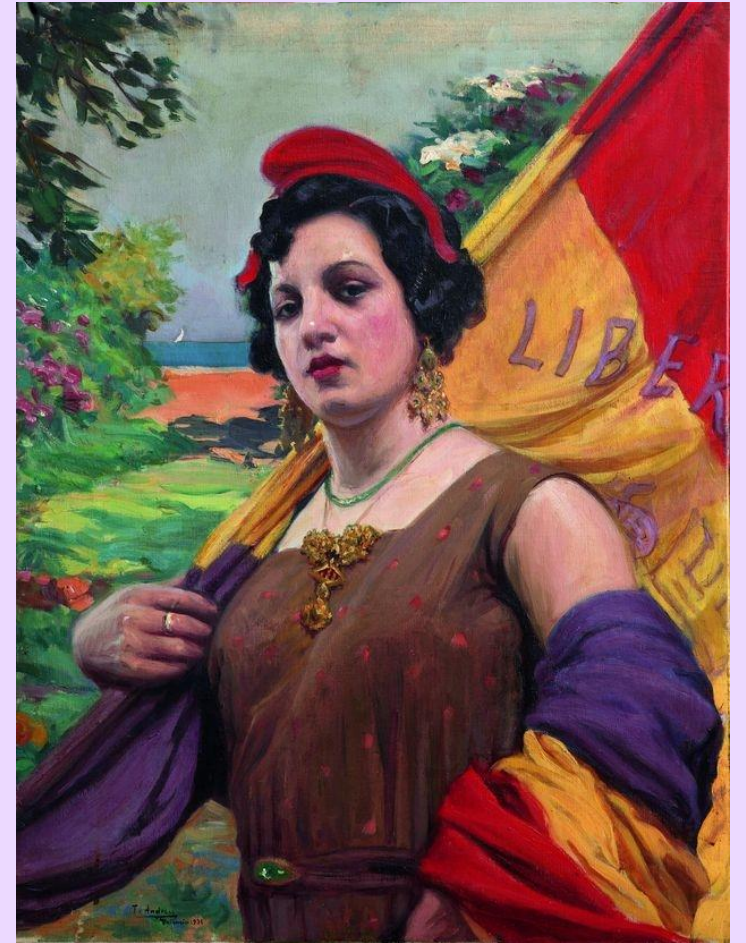

LA SEGONA REPÚBLICA ESPANYOLA I LA CATALUNYA REPUBLICANA

Capítol V – La Crisi del Bienni d'Esquerres

Les claus de la crisi del Bienni Reformista

1933

Augment de les tensions en el si de la coalició republicana – socialista en el Govern presidit per Manuel Azaña.

CRISI POLÍTICA

1

Reorganització i enfortiment de la dreta contrària a la política reformista del Govern.

2

Empitjorament de les perspectives econòmiques (recessió econòmica mundial).
Augment de l'atur obrer i al camp.

3

Divisió dins del PSOE sobre la conveniència de col·laborar amb un règim "burgès".

4

Radicalització de la postura revolucionària de la CNT. Episodis d'insurreccions violentes.

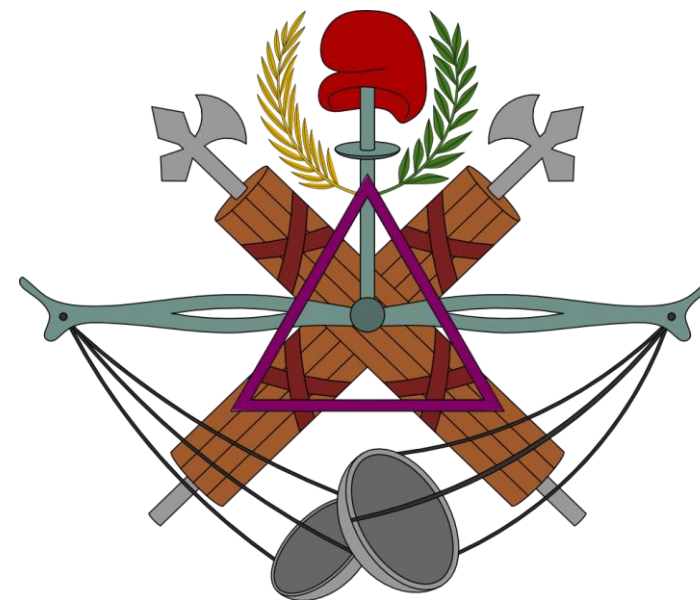

La reorganització de les dretes espanyoles

El març de 1933 es va fundar la **Confederación Española de Derechas Autónomas** (CEDA), d'ideologia catòlica i conservadora. El seu líder era **José Maria Gil Robles** i comptava amb una potent organització juvenil (les JAP, **Juventudes de Acción Popular**), de caràcter paramilitar.

El **Partido Radical Republicano** (PRR) va anar situant-se a l'espai del centre-dreta, com a defensora dels interessos de les classes mitjanes liberals, i contràries a les reformes socials dutes a terme pels socialistes des del Govern. El seu líder era **Alejandro Lerroux**.

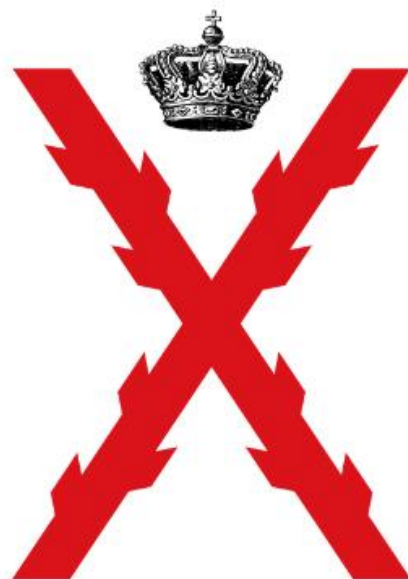

La reorganització de les dretes espanyoles II

Els Carlins, partidaris de la monarquia tradicional en la persona de Don Alfonso Carlos I, estaven organitzats en el partit **Comunión Tradicionalista**, liderats pel Conde de Rodezno. S'organitzaven en **Boinas Rojas** i **Margaritas**, a més dels **Requetès** (grups paramilitars).

Eren una força important al País Basc, Navarra, en algunes comarques del nord de Catalunya i a altres zones de València i Andalusia.

A les eleccions de juny de 1931 els **tradicionalistes** van tenir només **4 diputats**, però el 1933 van obtenir-ne **20**.

Un altre important partit de la dreta espanyola durant la República fou el **Partido Agrario**, al qual es van integrar bona part de la classe política de l'època alfonsina a les regions de l'interior i rural d'Espanya (Castella i Lleó, Castella-La Manxa, Andalusia, Galícia, Aragó...).

A les eleccions de 1933 el **Partido Agrario Español (PAE)** va tenir **30 diputats**, i era la quarta força política del Congrés.

La irrupció de la ultradreta espanyola

Renovación Española fou un partit fundat l'any 1933 per **José Calvo Sotelo** i altres polítics. Defensaven la **legimitat de la monarquia alfonsina** des d'una visió autoritària i ultraconservadora. Defenien un model d'**Estat catòlic i corporatiu**.

La **Falange Española** es va fundar l'octubre de 1933 de la ma de **José A. Primo de Rivera**. Fusionat l'any 1934 amb les **JONS**, defensava la idea d'un **Estat totalitari i corporatiu**, rebutjava el parlamentarisme i tenia una concepció d'Espanya unitària i imperialista. S'organitzava en "milicias" i practicaven el culte a la violència i a la guerra.

La crisi econòmica i el conflicte agrari

Decreto de Términos Municipales (abril de 1931)

Decreto de Jurados Mixtos (maig de 1931)

La legislació republicana, duta a terme pel ministre Largo Caballero, i l'acció de la **Federació Nacional de Treballadors de la Terra** (FNTT) de la UGT, i de la **CNT**, va provocar la reacció hostil de la majoria de propietaris latifundistes.

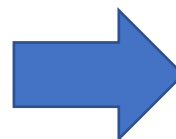

Rebuig general dels anarcosindicalistes de les mesures socials i laborals del Govern. La CNT va afavorir la **vaga revolucionària** i "l'acció directa" com a mesura de pressió sobre el Govern i els grans propietaris.

Els efectes de la Gran Depressió que afectava el conjunt de les economies occidentals va incidir en una **caiguda de les exportacions espanyoles** (cítrics, oli, minerals, cereals, vi ...)

Fort **augment de l'atur** entre la classe obrera i pagesa, i de la precarietat laboral entre les classes treballadores, i de la **conflictivitat social violenta**.

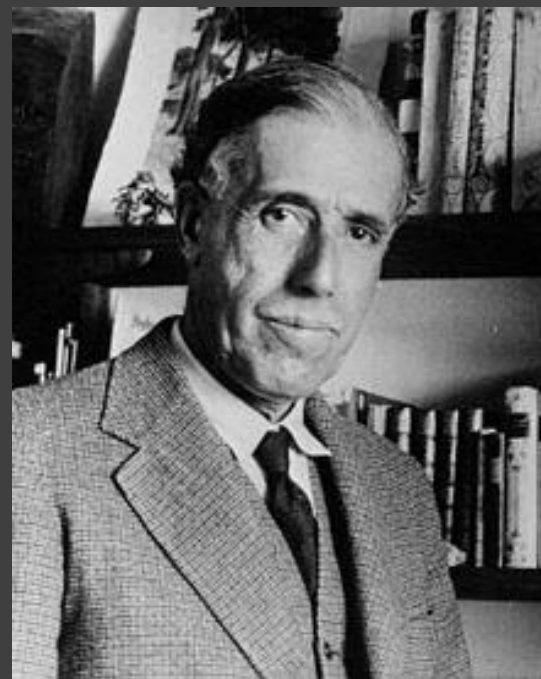
FRANCISCO LARGO CABALLERO

Ministre de Treball (1931-33)

FERNANDO DE LOS RÍOS

Ministre d'Instrucció Pública i
Belles Arts (1931-33)

JULIÁN BESTEIRO

President de les Corts
President de la UGT

INDALECIO PRIETO

Ministre d'Obres Públiques
(1931-33)

Des de l'inici es van produir **forts debats en el si del PSOE** sobre la participació en el Govern i la col·laboració amb la "república burgesa"

Es va estendre entre les bases i en l'ala més revolucionària del partit el descontentament per la lentitud i insuficiència de les reformes del Govern d'Azaña.

Radicalització revolucionària i repressió

Es van anar acumulant successos de **violència revolucionària i repressió** per tot el territori que van anar desgastant el Govern i la fràgil coalició de republicans i socialistes.

Des de l'any 1931 es van convocar diverses **vagues revolucionàries** que van derivar en incidents d'extrema violència entre els **sindicalistes i la Guàrdia Civil i la Guàrdia d'Assalt**, dels quals es culpava al Govern.

Successos de Castilblanco (província de Badajoz), el desembre de 1931.

Successos d'Arnedo (província de Logronyo), el gener de 1932.

Insurrecció anarquista a les comarques de l'Alt Llobregat, el gener de 1932.

Casas Viejas

Casas Viejas (província de Cádiz)
10 – 12 de gener de 1933.

Un grup de veïns va proclamar el “comunisme llibertari”. Durs enfrontaments amb la Guàrdia Civil, que van acabar amb un total de **26 morts**.

El Parlament va encarregar una investigació dels fets a una comissió.

La commoció pels fets i el gran ressò mediàtic va suposar el toc final en el **procés de desgast del govern d'Azaña** i la crisi de la coalició republicana – socialista.

CRISI DE LA COALICIÓ REPUBLICANA - SOCIALISTA

Després de la crisi de *Casas Viejas*, i perdut el suport del PSOE, **Azaña va presentar la dimissió** el mes de juny, que fou rebutjada pel President de la República, i de nou el mes de setembre.

Finalment, Alcalá Zamora acceptà la dimissió d'Azaña i va nomenar a **Alejandro Lerroux** com a nou Cap d'un Govern provisional (12 de setembre de 1933), amb l'encàrrec de convocar **eleccions legislatives**.

Lerroux va dimitir el 9 d'octubre, i fou substituït per **Diego Martínez Barrio**, també del **PRR**. Les eleccions es van convocar per al mes de novembre.

Convocatòria d'eleccions per al 19 de novembre de 1933.

Cap a unes noves eleccions

En els anys anteriors a la proclamació de la República i en els primers anys del nou règim, van destacar dones com **Victoria Kent**, **Margarita Nelken** i sobretot **Clara Campoamor**, gran defensora del vot femení

El vot femení a Espanya

Amb l'oposició de tota la dreta i també de part de l'esquerra (que considerava que el vot femení era conservador i massa influït per l'Església), el 1931 es va aprovar el **dret de sufragi universal masculí i femení**, i les dones van poder votar lliurement per primera vegada a les eleccions del novembre de 1933.

